

ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ

Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти
сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 / ISO 9001:2015

Кафедра філософії, соціології та політології

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою

(пост. п. від «30»

Ректор

2022 р.)

А.А. Мазаракі

СОЦІОЛОГІЯ ЕКОНОМІКИ ТА ТОРГІВЛІ/ SOCIOLOGY OF ECONOMY AND TRADE

РОБОЧА ПРОГРАМА / COURSE OUTLINE

освітній ступінь	бакалавр	/ bachelor
галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки	/ Social and behavioral sciences
спеціальність	054 Соціологія	/ Sociology
спеціалізація	Соціологія економічної діяльності	Sociology of economic activity

Київ 2022

**Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу ДТЕУ
заборонено**

Автор: Губицький Л.В. доктор історичних наук, доцент кафедри філософії, соціології та політології, Кухта М.П., доктор соціологічних наук, професор кафедри філософії, соціології та політології

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри філософії, соціології та політології 24 травня 2022 р., вченій раді факультету

Рецензенти: Шуст Н.Б., доктор соціологічних наук, доцент кафедри філософії, соціології та політології,
Соболева Н.І., доктор соціологічних наук, провідний науковий співробітник відділу соціальної психології Інституту соціології національної академії наук України

**СОЦІОЛОГІЯ ЕКОНОМІКИ ТА ТОРГІВЛІ/
SOCIOLOGY OF ECONOMY AND TRADE**

РОБОЧА ПРОГРАМА / COURSE OUTLINE

освітній ступінь	бакалавр	/ bachelor
галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки	/ Social and behavioral sciences
спеціальність	054 Соціологія	/ Sociology
спеціалізація	Соціологія економічної діяльності	Sociology of economic activity

І. СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ ТА РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ТЕМАМИ (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН)

№ з/ п	Назва теми	Кількість годин			Форми контролю	
		Усього годин /кредитів	з них			
			лекції	семінарські заняття/мк		самостійна робота студентів
1	Концептуальні засади становлення соціології економіки та торгівлі	20	2	2	16	О, КТ, ТЗ, ЕК
2	Людина як суб'єкт економічних відносин	20	2	2	16	О, КТ, ТЗ, ЕК, ККР
3	Поведінковий вимір економічного життя людини	20	2	2	16	О, КТ, ТЗ, ЕК
4	Соціальні інститути економіки	20	2	2	16	О, КТ, ТЗ, ЕК
5	Господарсько-економічні спільноти	20	2	2	16	О, КТ, ТЗ, ЕК
6	Господарсько-економічні організації	20	2	2	16	О, КТ, ТЗ, ЕК, ККР
7	Соціальний інститут власності	20	2	2	16	О, КТ, ТЗ, ЕК
8	Соціальний інститут домашнього господарства	20	2	2	16	О, КТ, ТЗ, ЕК
9	Характеристика світового господарства	24	4	4	16	О, КТ, ТЗ, ЕК
10	Дискретність та єдність господарства та торгівлі	20	2	2	16	О, КТ, ТЗ, ЕК
11	Соціологія ринку	24	4	4	16	О, КТ, ТЗ, ЕК
12	Феноменологія підприємництва	24	4	4	16	О, КТ, ТЗ, ЕК

13	Соціологічний аналіз торговельних структур	24	4	4	16	О, КТ, ТЗ, ЕК
14	Культурний вимір економіки	26	4	4	18	О, КТ, ТЗ, ЕК
15	Соціальний капітал і методика його вимірювання	28	4	4	20	О, КТ, ТЗ, ЕК
	Разом:	330/ 11	42	42	246	О, КТ, ТЗ, ЕК
Підсумковий контроль						екзамен

Скорочення:

О – опитування

КТ – комп'ютерне тестування

ТЗ – творче завдання

ЕК – експрес-контроль

ККР – комплексна контрольна робота

II. ТЕМАТИКА ТА ЗМІСТ ЛЕКЦІЙНИХ, СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ, САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
<p>Знати: передумови становлення і розвитку соціології економіки та торгівлі, її функції, предмет та об'єкт вивчення</p> <p>Розуміти відмінності між предметом вивчення економіки соціології економіки та торгівлі; специфіку розвитку України</p>	<p>Тема 1. Концептуальні засади становлення соціології економіки та торгівлі</p> <p>Лекція 1. План лекції</p> <p>1. Соціологія економіки та торгівлі: об'єкт, предмет, функції. 2. Закони та категорії соціології економіки та торгівлі. 3. Напрямки еволюції соціології економіки. 4. Періодизація розвитку соціології економіки.</p> <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний:</i> 1 [с.30-32], 2[с.43-45],3[с.24-29],4[с.17-22], 5[с.18-26] <i>Додатковий:</i> 9 [с.24-28], 12[с.110-112], 13[с.37-41], 14[с.66-69] <i>Інтернет-ресурси:</i> 28, 29, 31</p> <p>Семінар 1. План семінару</p> <p>1. Початковий період еволюції соціологічного аналізу економіки та торгівлі. 2. Класичний період еволюції соціологічного аналізу економіки та торгівлі. 3. Сучасний період еволюції соціологічного аналізу економіки та торгівлі. 4. Розвиток соціології економіки та торгівлі в Україні.</p> <p>Завдання для самостійної роботи студента</p> <p>1. Підготуйтеся до дискусії на 5-10 хв.на тему «Значення вивчення соціології економіки для сучасного фахівця-соціолога» 2. Підготувати презентацію на 10-12 слайдів у Power Point на тему «Соціологія економіки як галузева соціологічна теорія».</p>	<p>2</p> <p>2</p> <p>16</p>

	<p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 [с.30-32], 2[с.43-45],3[с.24-29],4[с.17-22], 5[с.18-26]</i> <i>Додатковий: 9 [с.24-28], 12[с.110-112], 13[с.37-41], 14[с.66-69]</i> <i>Інтернет-ресурси: 1-13</i></p>	
<p>Знати: специфіку аналізу «людини економічної» в соціології Вміти: розглядати особистість, її статуси та ролі в контексті соціально-економічних відносин</p>	<p>Тема 2. Людина як суб'єкт економічних відносин</p> <p>Лекція 1. План лекції 1. Тлумачення людської сутності в соціології економіки та торгівлі. 2. Людина як система: біологічні, психічні, соціальні виміри. 3. Соціологія економіки та торгівлі про соціальні статуси особистості. 4. Соціальні ролі особистості у вимірах соціології економіки та торгівлі.</p> <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 [с.35-38], 2[с.46-55],3[с.30-32],4[с.33-34], 5[с.27-29]</i> <i>Додатковий: 3 [с.25-28], 17[с.121-122],</i> <i>Інтернет-ресурси: 1-13</i></p> <p>Семінар 1. План семінару 1. Соціальні типи особистості на основний етапах економічного життя. 2. Основні виміри «людини соціальної» та «людини економічної». 3. Споживач як об'єкт та суб'єкт торговельно-економічних відносин..</p> <p>Завдання для самостійної роботи студентів: 1. На основі вивчення лекційного матеріалу підготуватися до експрес-опитування. 2. Скласти словник термінів (не менше 5) які були виокремлені у міні-лексикон лекції. 3. Підготуйтеся до дискусії на 5-10 хв. на тему «Соціальні передумови становлення особистості як економічного суб'єкта».</p>	<p>2</p> <p>2</p> <p>16</p>

	<p>4. Підготувати презентацію на 10-12 слайдів у Power Point на тему «Ното economicus» в сучасному суспільстві».</p> <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 [с.35-38], 2[с.46-55],3[с.30-32],4[с.33-34], 5[с.27-29]</i> <i>Додатковий: 3 [с.25-28], 17[с.121-122],</i> <i>Інтернет-ресурси: 1-13</i></p>	
<p>Знати: основні підходи до розгляду економічної поведінки людини. Вміти: виділяти чинники та механізми соціально-економічної поведінки.</p>	<p>Тема 3. Поведінковий вимір економічного життя людини</p> <p>Лекція 1. План лекції</p> <p>1. Дослідження поведінки людини: моністичні підходи. 2. Поведінка людини у поглядах П.Сорокіна. 3. Економічна поведінка у дискурсі системно-структурного підходу. 4. Структура економічної поведінки. Соціологічна модель господарської поведінки. 5. Обмежена раціональність економічної поведінки.</p> <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 [с.45-46], 2[с.63-65],3[с.33-37],4[с.36-37], 5[с.35-42]</i> <i>Додатковий: 19[с.18-21], 20[с.118-120], 25[с.111-113], 36[с.21-23]</i> <i>Інтернет-ресурси: 1-13</i></p> <p>Семінар 1. План семінару</p> <p>1. Монетарна та інвестиційна поведінка. 2. Соціальне управління господарсько-економічною діяльністю людини. 3. Логіко-експериментальний аналіз економічної дії В. Парето. 4. Монетарний аналіз економічної поведінки Г.Зіммеля. 5. Соціологічна модель поведінки продавця та покупця.</p> <p>Завдання для самостійної роботи студентів:</p> <p>1. На основі вивчення лекційного матеріалу підготуватися до експрес-опитування. 2. Скласти словник термінів (не менше 5) які</p>	<p>2</p> <p>2</p> <p>16</p>

	<p>були виокремленні у міні-лексикон лекції.</p> <p>3. Підготуйтеся до дискусії на 5-10 хв. на тему «Раціональність економічної поведінки в українських реаліях».</p> <p>4. Підготувати презентацію на 10-12 слайдів у Power Point на тему «Динаміка економічної поведінки населення України за роки незалежності».</p> <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 [с.45-46], 2[с.63-65],3[с.33-37],4[с.36-37], 5[с.35-42]</i> <i>Додатковий: 19[с.18-21], 20[с.118-120], 25[с.111-113], 36[с.21-23]</i> <i>Інтернет-ресурси: 1-13</i></p>	
<p>Знати: основні ознаки, структуру функції соціальних інститутів економіки.</p> <p>Вміти: аналізувати господарські інститути І.Гавриленком.</p>	<p>Тема 4. Соціальні інститути економіки</p> <p>Лекція 1</p> <p>План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Природа соціальних інститутів. 2. Ознаки соціальних інститутів в економіці. 3. Функції соціальних інститутів. 4. Основний компонент соціального інституту - система установ. <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 [с.51-63], 2[с.112-113],3[с.39-43],4[с.65-67], 5[с.55-57]</i> <i>Додатковий: 3[с.115], 13[с.32-41], 19[с.25-28]</i> <i>Інтернет-ресурси: 1-13</i></p> <p>Семінар 1</p> <p>План семінару</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Формальні та неформальні інститути економіки. 2. Господарські соціальні інститути. Структура господарських інститутів. 3. Методика аналізу господарських інститутів І.М.Гавриленка. <p>Завдання для самостійної роботи студентів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. На основі вивчення лекційного матеріалу підготуватися до експрес-опитування. 2. Скласти словник термінів (не менше 5) які були виокремленні у міні-лексикон лекції. 3. Підготуйтеся до дискусії на 5-10 хв.на тему 	<p>2</p> <p>2</p> <p>16</p>

	<p>«Специфіка функціонування господарських інститутів у контексті політики та культури».</p> <p>4. Підготувати презентацію на 10-12 слайдів у Power Point на тему «Економічні інститути в розвинених країнах».</p> <p>Список рекомендованих джерел:</p> <p><i>Основний: 1 [с.51-63], 2[с.112-113],3[с.39-43],4[с.65-67], 5[с.55-57]</i> <i>Додатковий: 3[с.115], 13[с.32-41], 19[с.25-28]</i> <i>Інтернет-ресурси: 1-13</i></p>	
<p>Знати: головні соціально-економічні групи та спільноти, специфіку їх аналізу; знати критерії віднесення до різних соціальних класів</p> <p>Вміти: виділяти компоненти соціальної нерівності.</p>	<p>Тема 5. Господарсько-економічні спільноти</p> <p>Лекція 1 План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зміст поняття та типологія господарсько-економічних спільнот. 2. Показники соціальної спільноти як цілісності. 3. Соціально-економічні групи та їх диференціація. 4. Економічна стратифікація соціальних спільнот. <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 [с.72-74], 2[с.115-118], 5[с.98-101]</i> <i>Додатковий: 20[с.321-325], 21[с.113-119] 29[с.27-28]</i> <i>Інтернет-ресурси: 1-13</i></p> <p>Семінар 1 План семінару</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні компоненти соціальної нерівності в теорії М.Вебера. 2. Підходи до визначення поняття «середній клас». 3. Бізнес-клас в Україні. <p>Завдання для самостійної роботи студентів: 1. На основі вивчення лекційного матеріалу підготуватися до експрес-опитування.</p>	<p>2</p> <p>2</p> <p>16</p>

	<p>2. Скласти словник термінів (не менше 5) які були виокремлені у міні-лексикон лекції.</p> <p>3. Підготуйтеся до дискусії на 5-10 хв. на тему «Проблеми та перспективи бізнес-класу в Україні».</p> <p>4. Підготувати презентацію на 10-12 слайдів у Power Point на тему «Економічна стратифікація в Україні та Японії: порівняльний аналіз». Структура презентації: титулка, план, основна частина, висновки, список використаних джерел.</p> <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 [с.72-74], 2[с.115-118], 5[с.98-101]</i> <i>Додатковий: 20[с.321-325], 21[с.113-119] 29[с.27-28]</i> <i>Інтернет-ресурси: 1-13</i></p>	
<p>Знати: специфіку і види господарсько-економічних організацій</p> <p>Вміти: виділяти критерії поділу господарських організацій.</p>	<p>Тема 6. Господарсько-економічні організації</p> <p>Лекція 1</p> <p>План лекції</p> <p>1. Ознаки господарського типу соціальної організації.</p> <p>2. Побудова ієрархії господарської організації.</p> <p>3. Стратифікація індивідів і груп.</p> <p>4. Співвідношення формальної і неформальної організацій. Теорії господарських організацій.</p> <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 [с.85-110], 3[с.119-126], 5[с.115-121]</i> <i>Додатковий: 3[с.19-31], 7[с.332-339], 17[с.201-211]</i> <i>Інтернет-ресурси: 1-13</i></p> <p>Семінар 1.</p> <p>План семінару</p> <p>1. Економічні характеристики господарської організації.</p> <p>2. Розбудова господарської організації: механізми і принципи.</p>	<p>2</p> <p>2</p>

	<p>3. Типи господарських організацій. Типологія організацій А.Етціоні. Типологія організацій М.Вебера.</p> <p>Завдання для самостійної роботи студентів: 1. Підготуйтеся до дискусії на 5-10 хв. на тему «Відмінності у типах організацій за А.Етціоні та М.Вебером» 2. Підготувати презентацію на 10-12 слайдів у Power Point на тему «Господарські організації в Україні та Польщі».</p> <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний:</i> 1 [с.85-110], 3[с.119-126], 5[с.115-121] <i>Додатковий:</i> 3[с.19-31], 7[с.332-339], 17[с.201-211] <i>Інтернет-ресурси:</i> 1-13</p>	16
<p>Знати: специфіку інститутів власності, суб'єкти функції. Вміти: аналізувати причини наслідки становлення інститутів власності.</p>	<p>Тема 7. Соціальний інститут власності Лекція 1 План лекції</p> <p>1. Кореляція інституту влади та права управління й розпорядження. 2. Регулятивна функція власності. 3. Функція соціалізації у процесі праці.</p> <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний:</i> 1 [с.117-122], 4[с.34-38], 5[с.115-126] <i>Додатковий:</i> 3[с.70-75], 7[с.341-346], 13[с.98-104] <i>Інтернет-ресурси:</i> 1-13</p> <p>Семінар 1. План семінару</p> <p>1. Суб'єкти власності. 2. Інститут державної власності. 3. Інститут суспільної власності. 4. Інститут приватної власності.</p> <p>Завдання для самостійної роботи студентів:</p>	2

	<p>1. Підготуйтеся до дискусії на 5-10 хв. на тему «Інститут приватної та державної власності: проблеми співвідношення»</p> <p>2. Підготувати презентацію на 10-12 слайдів у Power Point на тему «Дисфункції соціального інституту власності».</p> <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний:</i> 1 [с.117-122], 4[с.34-38], 5[с.115-126] <i>Додатковий:</i> 3[с.70-75], 7[с.341-346], 13[с.98-104] <i>Інтернет-ресурси:</i> 1-13</p>	16
Знати: особливості інституту домашнього господарства, його розвиток. Вміти: аналізувати причини і наслідки зміни інституту домашнього господарства на суспільство та інститут сім'ї.	<p>Тема 8. Соціальний інститут домашнього господарства</p> <p>Лекція 1 План лекції</p> <p>1. Ознаки домашнього господарства як соціального інституту. 2. Безкоштовні послуги домашнього господарства. 3. Нова економічна теорія домашнього виробництва.</p> <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний:</i> 1 [с.126-128], 2 [с.111-119], 4[с.39-46], 5[с.128-137] <i>Додатковий:</i> 3[с.118-142], 7[с.324-327], 13[с.114-116] <i>Інтернет-ресурси:</i> 1-13</p> <p>Семінар 1. План семінару</p> <p>1. Концепція неформальної економіки. 2. Трансформації та еволюція домашнього господарства. 3. Домашнє господарство та інститут сім'ї. Завдання для самостійної роботи студентів:</p> <p>1. Підготуйтеся до дискусії на 5-10 хв. на тему «Чинники трансформації інституту домашнього господарства»</p>	2
		2
		16

	<p>2. Підготувати презентацію на 10-12 слайдів у Power Point на тему «Вплив жіночої праці на трансформацію інституту домашнього господарства».</p> <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний:</i> 1 [с.126-128], 2 [с.111-119], 4[с.39-46], 5[с.128-137] <i>Додатковий:</i> 3[с.118-142], 7[с.324-327], 13[с.114-116] <i>Інтернет-ресурси:</i> 1-13</p>	
<p>Знати: специфіку сучасного світового господарства; світосистемний аналіз. Вміти: розрізняти моделі однолінійного та паралельного розвитку світу господарства; виділяти особливості господарств доіндустріального, індустріального та постіндустріального суспільств.</p>	<p>Тема 9. Характеристика світового господарства</p> <p>Лекція 1 План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Глобалізаційний вимір світогосподарської економіки. 2. Світосистемний підхід до дослідження економік. 3. Світосистемний аналіз І.Валлерстайна. 4. Концепція матеріальної цивілізації Ф.Броделя. <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний:</i> 1 [с.129-142], 2 [с.213-224], 3[с.67-69], 4[с.42-48] <i>Додатковий:</i> 3[с.76], 15[с.235-246], 16[с.62-70] <i>Інтернет-ресурси:</i> 1-13</p> <p>Семінар 1. План семінару</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Моделі однолінійного розвитку світу господарства. 2. Моделі паралельного розвитку світу господарства. 3. Цивілізаційні моделі розвитку світу господарства. 4. Господарства доіндустріального, індустріального, постіндустріального суспільства. 	<p>4</p> <p>4</p>

	<p>Завдання для самостійної роботи студентів:</p> <p>1. Підготуйтеся до дискусії на 5-10 хв. на тему «Переваги та недоліки існуючих концепцій до аналізу світових господарств»</p> <p>2. Підготувати презентацію на 10-12 слайдів у Power Point на тему «Україна у системі світового господарства».</p> <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1 [с.129-142], 2 [с.213-224], 3 [с.67-69], 4 [с.42-48] Додатковий: 3 [с.76], 15 [с.235-246], 16 [с.62-70] Інтернет-ресурси: 1-13</p>	16
<p>Знати: специфіку торгівлі як різновиду соціальної взаємодії. Вміти: аналізувати проблеми споживача в соціальному вимірі, виділяти значення різних економічних класів для розвитку торгівлі.</p>	<p>Тема 10. Дискретність та єдність господарства та торгівлі</p> <p>Лекція 1 План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Приватний інтерес – необхідна умова розвитку торгівлі. 2. Моральний вимір свободи торгівлі. 3. Торгівля у вимірі соціального розвитку. 4. Торгівля як соціальна комунікація. <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1 [с.145-152], 2 [с.226-231], 3 [с.81-86], 4 [с.53-57] Додатковий: 3 [с.77-83], 7 [с.332-347], 15 [с.213-218] Інтернет-ресурси: 1-13</p> <p>Семінар 1. План семінару</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Соціологічні проблеми споживача, суспільства споживання. 2. Специфіка торгівлі в національній соціальній економіці. 3. Роль та значення «середнього класу» в торгівлі. 	2
		2

	<p>Завдання для самостійної роботи студентів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підготуйтеся до дискусії на 5-10 хв.на тему «Сучасні засоби і технології торговельної маніпуляції» 2. Підготувати презентацію на 10-12 слайдів у Power Point на тему «Роль торгівлі у розвитку суспільства». <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1 [с.145-152],2 [с.226-231], 3[с.81-86], 4[с.53-57] Додатковий: 3[с.77-83], 7[с.332-347], 15[с.213-218] Інтернет-ресурси: 1-13</p>	16
<p>Знати: специфіку структури ринкового господарства. Вміти: аналізувати соціальні потреби населення крізь призму ринкових відносин.</p>	<p>Та</p> <p>Тема 11. Соціологія ринку Лекція 1 План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Соціологія ринку як галузь соціологічного знання. 2. Передумови становлення соціології ринку. 3. Соціальна структура соціального ринкового господарства. <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1 [с.201-209],2 [с.226-231], 3[с.81-86], 4[с.53-57], 5[с.220-221] Додатковий: 8[с.432-439], 11[с.213-217], 12[с.98-103], 22[с.56-62] Інтернет-ресурси: 1-13</p> <p>Семинар 1. План семінару</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Процес соціалізації особистості. 2. Потреби людини та їх класифікація. 3. Закон зростання потреб. 4. Соціальні потреби населення. <p>Завдання для самостійної роботи студентів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підготуйтеся до дискусії на 5-10 хв.на тему «Трансформація ринкових відносин у світі» 2. Підготувати презентацію на 10-12 слайдів у Power Point на тему «Соціальне ринкове 	<p>4</p> <p>4</p>

	<p><i>господарство в сучасній Україні».</i></p> <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 [с.201-209], 2 [с.226-231], 3[с.81-86], 4[с.53-57], 5[с.220-221]</i> <i>Додатковий: 8[с.432-439], 11[с.213-217], 12[с.98-103], 22[с.56-62]</i> <i>Інтернет-ресурси: 1-13</i></p>	16
<p>Знати: становлення та еволюцію підприємництва.</p> <p>Вміти: аналізувати підприємництво в рамках різних соціально-економічних теорій, виділяти соціальні особливості сучасного підприємця</p>	<p>Тема 12. Феноменологія підприємництва Лекція 1 План лекції</p> <p>1. Становлення та еволюція підприємництва. Періодизація розвитку підприємництва. Підприємництво постіндустріальної епохи. 2. Характеристика явища підприємництва. 3. Підходи соціології економіки до тлумачення підприємництва. 4. Соціальний портрет сучасного підприємця.</p> <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 [с.230-234], 2 [с.237-250], 3[с.101-105], 4[с.62-66], 5[с.224-232]</i> <i>Додатковий: 7[с.332-339], 13[с.116-122]</i> <i>Інтернет-ресурси: 1-13</i></p> <p>Семінар 1. План семінару 1. Механізми управління підприємництвом. 2. Суспільні передумови управління підприємництвом. Масова свідомість як фактор управління підприємництвом. 3. Особистісний фактор в управлінні підприємництвом. 4. Груповий фактор в управлінні підприємництвом.</p> <p>Завдання для самостійної роботи студентів: 1. Підготуйтеся до дискусії на 5-10 хв. на тему «Підприємницька діяльність у різних суспільствах: між нормою і девіацією» 2. Підготувати презентацію на 10-12 слайдів у Power Point на тему «Специфіка впливу масової свідомості на підприємницьку</p>	4
		4
		16

	<p>діяльність».</p> <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 [с.230-234], 2 [с.237-250], 3[с.101-105], 4[с.62-66], 5[с.224-232]</i> <i>Додатковий: 7[с.332-339], 13[с.116-122]</i> <i>Інтернет-ресурси: 1-13</i></p>	
<p>Знати: соціальний портрет працівника сфери торгівлі, специфіку комунікації торговельних структурах.</p> <p>Вміти: аналізувати ринок праці торговельній сфері.</p>	<p>Тема 13. Соціологічний аналіз торговельних структур</p> <p>Лекція 1 План лекції</p> <p>1. Соціальний портрет працівника сфери торгівлі. 2. Роль розумової праці в конкурентному розвитку торговельних структур. 3. Значення торгівлі в зниженні соціальної напруженості в ринкових умовах. 4. Соціологічний аналіз ринку праці в торговельній сфері. Соціологічні моделі консультування у торговельних структур.</p> <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 [с.235-243], 2 [с.253-262], 3[с.105-114], 4[с.69-73], 5[с.232-241]</i> <i>Додатковий: 23[с.1-30], 25[с.110-114]</i> <i>Інтернет-ресурси: 1-13</i></p> <p>Семінар 1. План семінару</p> <p>1. Соціологічні служби управління колективами торговельних мереж. 2. Формування команди, групові взаємодії і кар'єра людини в торговельних організаціях. 3. Комунікація в торговельних структурах. 4. Сутність процесів запровадження нововведень в торговельних структурах.</p> <p>Завдання для самостійної роботи студентів: 1. Підготуйтеся до дискусії на 5-10 хв. на тему «Групові взаємодії в торговельних організаціях» 2. Підготувати презентацію на 10-12 слайдів у Power Point на тему «Інноваційні технології та їх вплив на комунікацію в торгівлі».</p>	<p>4</p> <p>4</p> <p>16</p>

	<p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 [с.235-243], 2 [с.253-262], 3[с.105-114], 4[с.69-73], 5[с.232-241]</i> <i>Додатковий: 23[с.1-30], 25[с.110-114]</i> <i>Інтернет-ресурси: 1-13</i></p>	
<p>Знати: соціально-економічні аспекти культури, наукові підходи до тлумачення економічної культури. Вміти: аналізувати функції специфіку економіки контексті культурних реалій.</p>	<p>Тема 14. Культурний вимір економіки Лекція 1 План лекції 1. Соціально-економічний аспект культури. 2. Сутність та особливості економічної культури. 3. Наукові підходи до тлумачення економічної культури. Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 [с.235-243], 2 [с.253-262], 3[с.105-114], 4[с.69-73], 5[с.232-241]</i> <i>Додатковий: 3[с.1-75], 7[с.350-367], 15[с.1-320], 17[с.223-261], 33[с.36-48]</i> <i>Інтернет-ресурси: 1-13</i></p> <p>Семінар 1. План семінару 1. Евристика та традиціоналізм економічної культури. 2. Регулятивні функції економічної культури в економічній сфері. 3. Економічна культура «homosoveticus» у пострадянському суспільстві</p> <p>Завдання для самостійної роботи студентів: 1. Підготуйтеся до дискусії на 5-10 хв. на тему «Економічна культура України та розвинених країн Заходу» 2. Підготувати презентацію на 10-12 слайдів у Power Point на тему «Проблема становлення та розвитку економічної культури в посттоталітарних країнах».</p> <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 [с.235-243], 2 [с.253-262], 3[с.105-114], 4[с.69-73], 5[с.232-241]</i> <i>Додатковий: 3[с.1-75], 7[с.350-367], 15[с.1-320], 17[с.223-261], 33[с.36-48]</i></p>	<p>4</p> <p>4</p> <p>18</p>

	<i>Інтернет-ресурси: 1-13</i>	
Знати: сутність та теорії соціального капіталу; методика його вимірювання. Вміти: вимірювати соціальний капітал.	<p>Тема 15. Соціальний капітал і методика його вимірювання</p> <p>Лекція 1</p> <p>План лекції</p> <p>1. Сучасні теорії соціального капіталу. Довіра як індикатор соціального капіталу. Рівень освіти як індикатор соціального капіталу. Охорона здоров'я як індикатор соціального капіталу.</p> <p>2. Особливості соціологічних методів аналізу соціально-економічної нерівності.</p> <p>3. Людський фактор – складова суспільного розвитку.</p> <p>4. Процес поглиблення соціальної нерівності.</p> <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 [с.245-246], 2 [с.263-266], 3[с.116-118], 4[с.80-84], 5[с.241-243]</i> <i>Додатковий: 7[с.304-430], 17[с.221-246], 27[с.201-234], 29[с.116-200]</i> <i>Інтернет-ресурси: 1-13</i></p> <p>Семінар 1.</p> <p>План семінару</p> <p>1. Виникнення цифрової нерівності.</p> <p>2. Індекс якості життя населення. Індекс стану суспільства, заснованого на знаннях. Індекс стійкого розвитку. Індекс розвитку людського потенціалу. Індекс нерівності доходів та витрат.</p> <p>3. Цінності в сфері праці як чинник соціально-економічної нерівності.</p> <p>Завдання для самостійної роботи студентів:</p> <p>1. Підготуйтеся до дискусії на 5-10 хв. на тему «Значення Індексів якості життя, стійкого розвитку, нерівності доходів для попередження негативних суспільних явищ»</p> <p>2. Підготувати презентацію на 10-12 слайдів у Power Point на тему «Цифрова нерівність в глобалізаційному вимірі».</p> <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 [с.245-246], 2 [с.263-266], 3[с.116-118], 4[с.80-84], 5[с.241-243]</i></p>	4
		4
		20

	<i>Додатковий: 7[с.304-430], 17[с.221-246], 27[с.201-234], 29[с.116-200] Інтернет-ресурси: 1-13</i>	
	Разом	180
	Підсумковий результат	екзамен

* Курсивом визначено інтерактивні завдання з навчальної дисципліни «Соціологія економіки та торгівлі»

III. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основний

1. Гавриленко І.М., Кузьменко В.І., Скідін О.Л. Соціологія організацій: навчальний посібник. Запоріжжя: ЗДМУ, 2007. 407 с.
2. Голошубова Н.О. *Організація торгівлі: підручник [для студ. вищ.навч.закл.]*. / Н.О.Голошубова. К.: КНТЕУ, 2012. 680 с.
3. Лукашевич М.П. Соціологія економіки: Підручник. К.: Каравела, 2009. 280 с.
4. Фридман Александр. Пожиратели времени. Как избавиться от лишней работы себя и сотрудников. К.: Бомбора, 2019. 272 с.
5. Гілл Лінда, Брандо Грег, Трулав Емілі, Лайнбек Кент. Команда робота. Як запровадити зміни в компанії, щоб вас підтримали. К.: Наш формат, 2019. 328 с.

Додатковий

1. Бергер П., Лукман Т. *Социальное конструирование реальности. [Текст]: монограф.* / П. Бергер, Т. Лукман ; пер. Е. Руткевич. - Х.: Медиум, 1995. - 333 с.
2. Бойко І.І. *Парадигмальний погляд на соціальні зміни. [Текст]: монографія* / І. І. Бойко. - Київ : Сталь, 2015. - 239 с.
3. Бродель Фернан. Динамика капитализма. [Текст] / Ф. Бродель. -Х.: Полиграмма, 1993. - 128 с.
4. Бродель Фернан. *Матеріальна цивілізація, економіка і капіталізм, XV-XVIII ст. [Текст]: монографія* / Ф. Бродель ; пер.з фр. Г. Філіпчук. - К.: Основи. - Т. 1 : структура повсякденності: можливе і неможливе / Ф. Бродель. - К. : [б.в.], 1995. - 543 с.
5. Бродель Фернан. *Матеріальна цивілізація, економіка і капіталізм, XV-XVIII ст. [Текст]: монографія* / Ф. Бродель ; пер.з фр. Г. Філіпчук. - К.: Основи. - Т. 2: Ігри обміну. - [Б. м.] : [б.в.], 1997. - 585 с.
6. Бродель Фернан. *Матеріальна цивілізація, економіка і капіталізм, XV-XVIII ст. [Текст]: монографія* / Ф. Бродель ; пер.з фр. Г. Філіпчук. - К.: Основи. - Т. 3: Час світу. - [Б. м.] : [б.в.], 1998. - 631 с.
7. Вебер Макс. История хозяйства. Биржа и ее значение. – К.: Гиперборея, 2007. – 432 с.
8. Вебер Макс. История хозяйства. Город. – Х.: Канон-Пресс-Ц., 2001. – 576 с.
9. Вебер Макс. Избранное. Образ общества. – Х.: Юрист, 1994. – 702 с.
10. Валлерстайн И. Конец знакомого мира: Социология XXI века. — Х.: Логос, 2003. — 368 с.
11. Генкин А.С. Частные деньги: история и современность. [Текст] / А. С. Генкин. - Мн : Альпина Паблишер, 2002. - 517 с.
12. Гриффен Л. А. "Капитал" и капитализм: монографія. - К., 2003. - 147 с.
13. Дюмулен И.И. Всемирная торговая организация. [Текст] / И. И. Дюмулен. - Мн.: Экономика, 2003. - 271 с.

14. Ещенко Петр Степанович, Арсеев Анатолий Григорьевич. Куда движется глобальная экономика в XXI веке? – К.: Знання України, 2012. – 479 с.
15. Жиленкова Ирина. Зовнішня торгівля України в контексті інтересів промислового й аграрного капіталу Російської імперії (1890-ті – 1914 р.). [Текст]: монографія / І.Жиленкова. – К., 2016. – 668 с.
16. Зверев А. Организация и регулирование розничной торговли в Германии / А.Зверев // К: Экономист. – 2010. - №2. – с.62-70.
17. Зиммель Г. Избранные работы. – К.: Ника-Центр, 2006. – 440 с.
18. Історія торгівлі, податків та мита. Збірник наукових праць / За редакцією О.О.Дячка. – Дніпропетровськ: Академія митної служби України, 2007. – 204 с.
19. Кирилов Ю.Є. Бренд країни в глобалізованому світі. [Текст]/ Ю.Є.Кирилов. – Херсон: Грінь Д.С., 2013. – 156 с.
20. Леви М. Основы розничной торговли / М.Леви, Б.А.Вейтц; пер. с англ. – Х., 1999. – 448 с.
21. Мазараки А.А. Торговля: история, цивилизация, мораль. [Текст]: Монографія / А.А.Мазараки. – К.: Книга, 2010. – 624 с.
22. Минкова К.В. Международная многосторонняя торговля от античности до ВТО. [Текст]: Монографія / К.В.Минкова. – Х., 2006. – 312 с.
23. Національний стандарт України «Роздрібна та оптова торгівля. Терміни та визначення понять»: ДСТУ №4303: 2004. – К.: Дежспоживстандарт України, 2005. – 30 с.
24. Новікова Ольга Федорівна, Гринецька Світлана Миколаївна, Шамілева Лариса Леонідівна. Соціальна орієнтація економіки: механізми державного регулювання: Монографія. – Донецьк: Цифрова типографія, 2009. – 220 с.
25. Основні правила торгівлі продовольчими та непродовольчими товарами: зб. нормат. документів з питань торгівлі. – К.: Атіка, 2003. – 512 с.
26. Паніотто Володимир (Київ), Сахно Юлія (Київ), Пясковська Аліса (Київ). Динаміка рівня щастя і його детермінанти. Україна 2001–2017// Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – 2018. - №1.- с.84-102.
27. Парето Вильфредо. Компендиум по общей социологии. – К.: Издат. дом Основи, 2008. – 512 с.
28. Пачковський Ю.Ф., Максименко А.О. Споживча поведінка українських домогосподарств. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2014. – 292 с.
29. Попов А.А. Торговое право. – Харьков: Каравелла, 1999. – 308 с.
30. Правове регулювання підприємницької діяльності у сфері торгівлі: зб. нормат.-правових актів / О.І.Дорошенко (упоряд.). – Д.: Дніпрокнига, 2008. – 1056 с.
31. Рахманов О. А. Соціальне сприйняття населенням приватних власників засобів виробництва в Україні // Український соціум: соціологія, економіка, політика. – К., 2019. - №3(70). – с.34-45.
32. Світова економічна криза: причини, наслідки, шляхи подолання. Бібліографічний показчик (2008-2012). [Текст]. – К., 2015. – 552 с.

33. Тарасевич В. М. Інноваційно-інформаційна економіка: постіндустріальність, генераційність, відкритість / В. М. Тарасевич, О. О. Завгородня // Економіка України: науковий журнал. - 2017. - №3. - С.36-48.

34. Чуткий Андрій. На перехресті торгових шляхів. Нариси з економічної історії України. [Текст] / Андрій Чуткий. - Київ : Темпора, 2013. - Кн. 1 : На перехресті торгових шляхів. - 2013. - 615 с.

35. Філіпенко А.С. Глобальні форми економічного розвитку: історія і сучасність / Філіпенко А.С. – К.: Знання, 2007. – 670 с.

36. Філіпенко А.С. Міжнародна економічна інтеграція на початку ХХІ століття: [монографія] / А.С.Філіпенко. – К.: Знання України, 2003. – 320 с.

Інтернет-ресурси:

1. www.ukrstat.gov.ua/ Державна служба статистики України
2. <http://ief.org.ua/> Інститут економіки та прогнозування НАН України
3. <https://www.idss.org.ua/index> Інститут демографії та соціальних досліджень імені М. В. Птухи НАН України
4. <https://i-soc.com.ua/> Інститут соціології НАН України
5. www.wto.org/ Світова організація торгівлі
6. www.me.gov.ua/ Міністерство економіки, торгівлі та сільського господарства України
7. www.imf.org/external/country/ukr/rr/ukr/index.htm Представництво Міжнародного валютного фонду в Україні
8. www.worldbank.org/uk/country/ukraine Світовий банк
9. mfa.gov.ua/ua/about-ukraine/org-in-ukraine/470 Представництво Європейського банку реконструкції та розвитку в Україні
10. <http://icsid.worldbank.org/ICSID/Index.jsp> Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР). ... Офіційний сайт:
11. http://visnik.knteu.kiev.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=2408&Itemid=683&lang=uk Науковий журнал "ВІСНИК Київського національного торговельно-економічного університету".
12. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004... Конвенції про захист прав та основний свобод людини 1950р.
13. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_060... Вашингтонська конвенція 1965 р. про вирішення інвестиційних спорів між державами та іноземними особами.

*Курсивом виділені джерела, що є в бібліотеці ДТЕУ.